

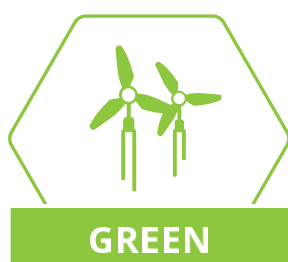
**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL

**FEEL sprijină factorii de decizie să înțeleagă
abordarea “orașului frugal”, aplicând suficiența
resurselor și cooperarea comunitară pentru a obține
o Europă mai verde**

**Un proiect de cooperare interregională
pentru îmbunătățirea politicilor de
eficiență energetică**

Partenerii proiectului

Agenția Locală pentru Climă și Energie din Sudul Bretei (FR)
Consiliul Local Cork (Comhairle Cathrach Chorcaí) (IE)
Municipiul Bistrița (RO)
Municipiul Frederikshavn (DK)
Regiunea Liguria (IT)
Fundația pentru Climă și Energie Valencia (ES)
Agenția pentru Energie Mazovia (PL)
Agenția pentru Energie din Suedia de Nord (SE)
Energy Cities (FR)

Bine v-am găsit la cea de-a treia ediție a buletinului informativ al proiectului FEEL

Al treilea buletin informativ al proiectului evidențiază cele mai bune practici identificate în timpul vizitelor de studiu desfășurate în 2024 în Cork și Överkalix și cu ocazia evenimentului de consolidare a capacităților din Besançon. În plus, proiectul a beneficiat de cunoștințele dobândite la Grenoble în colaborare cu un alt proiect european. Cele mai inspirate bune practici care demonstrează suficiența și strategiile de cooperare vor fi utilizate ca bază de referință pentru informarea, dezvoltarea și îmbunătățirea instrumentelor de politică în regiunile partenere.

Delegați în vizita de studiu din Cork

Consiliul local din Cork a întâmpinat partenerii proiectului FEEL în martie 2024 la un Lifetime Lab. Partenerii au aflat despre Cloth Nappy Scheme, oportunitățile de călătorie activă și despre dezvoltarea unei ferme gestionate în mod durabil în cadrul orașului. De asemenea, partenerii au fost informați cu privire la planul național privind economia circulară, condus de Consiliul irlandez pentru construcții ecologice, cu accent pe tranziția sectorului construcțiilor către procese mai circulare.

Consiliul Local Cork a fost invitat în luna aprilie la Grenoble pentru a colabora în cadrul proiectului SSH-Centre. Participanții și-au împărtășit experiențele de implicare socială cu comunitățile în vederea îmbunătățirii învățării interregionale și a consolidării capacității în tranziția climatică. Municipality din Grenoble a prezentat modul de aplicare a principiului circularității în oraș, prin instalația de reciclare simplificată, reciclarea echipamentelor sportive, bugetarea participativă și împuternicirea cetățenilor de a acționa responsabil în utilizarea resurselor.

În cadrul vizitei din Besancon - Franța, partenerii s-au concentrat pe perspectivele politice ale punerii în aplicare a unei societăți low-tech, care utilizează puține resurse și care permite cetățenilor să facă același lucru, sprijinind în același timp grupurile vulnerabile în tranziția justă. Delegații au împărtășit și au făcut schimb de soluții la provocările întâmpinate în alte regiuni care dezvoltă capacități pentru îmbunătățirea modului de viață. Partenerii au recunoscut în orașul Besancon un lider în abordarea orașului frugal, cu exemple de suficiență și cooperare în domeniul renovării clădirilor, al renovării școlilor dar și în ceea ce privește disponibilitatea rutelor de călătorie activă și mobilitate.

Centrul de Reciclare din Grenoble, Imaginea 2: Recipiente din sticlă separate pentru reutilizare, Imaginea 3: Echipamente sportive pentru revânzare, Imaginea 4: Mâncare gătită la vrac pentru a fi păstrată cât mai mult timp.

Restaurarea unei vechi cazărmi militare în Besancon, Franța, menținând toate accesoriile în circulație, inclusiv instalații sanitare, rafturi, scaune, accesorii etc.

oricărei persoane care vizitează regiunea să închirieze echipamente sportive pentru exterior mai degrabă decât să cumpere echipamente noi. Echipamentele disponibile includ articole pentru schi, patinaj, pescuit, arte marțiale și multe altele. Prin oferirea acestui serviciu, municipalitatea Överkalix reduce deșeurile rezultate din echipamentele sportive care ajung la groapa de gunoi după o singură utilizare de către vizitatorii sau copiii mici care încearcă o activitate. De asemenea, municipalitatea oferă cetățenilor din regiune, un serviciu gratuit de compostare. Calitatea compostului este testată pentru depistarea agenților patogeni, compostul fiind vândut ulterior cetățenilor, ceea ce permite stabilitatea serviciului și reciclarea nutrienților din zonă.

Cu sprijinul proiectului "Orașe frugale", promovarea, progresul și replicarea unor astfel de activități face ca acestea să poată fi extinse la alte regiuni, conservând utilizarea resurselor și reducând risipa.

Un tur Low-Tech încununat de succes!

ALOEN, în calitate de partener în cadrul proiectului Interreg FEEL, a reunit toți actorii implicați în domeniul low-tech din regiune, de îndată ce proiectul a fost lansat. Au participat 30 de persoane, foarte entuziasmate de dezvoltarea acestei teme în regiunea Lorient. Din această întâlnire a rezultat dorința colectivă de a crea o comunitate locală low-tech, a cărei primă acțiune ar fi organizarea unui tur Low-tech.

Ce este un tur Low-tech?

Este un tur cu bicicleta menit să descopere comunitatea locală Low-tech prin vizite, întâlniri și tabere de lucru.

Turul Low-tech din Lorient:

- Un tur de 7 zile
- 9 etape
- 110 km de parcurs
- Locuri de campare în zonele vizitate
- Participare liberă, cu posibilitatea de a participa pentru o săptămână întreagă sau doar pentru o vizită/ o tabără de lucru/ o întâlnire.
- Perioada 08 - 16 iunie 2024

Este timpul să facem bilanțul:

Turul Low-tech din această săptămână a fost foarte bogat în energie, întâlniri, împărtășire a experiențelor, distracție și bună dispoziție. A fost o experiență colectivă grozavă, care a pus bazele comunității noastre Low-tech ♥

Turul Low-tech în cifre:

65 de participanți în total, dintre care 10 au finalizat toate etapele/opririle;

6 proiecte finalizate: realizarea unui cuptor de pâine din pământ, crearea unui iaz, instalarea unui încălzitor solar de apă, crearea unui ceainic norvegian, crearea unui colector de aer cald, crearea de ghivece de legume lacto-fermentate;

29 de dezvoltatori de soluții low-tech s-au întâlnit pe parcursul săptămânii.

Mulți dintre participanți au fost dezvoltatori de proiecte sau idei low-tech, care doreau să cunoască alți dezvoltatori de proiecte, să crească gradul de conștientizare în ceea ce privește munca lor și să obțină idei noi. Turul Low-tech a contribuit, de asemenea, la promovarea apariției și a calității proiectelor Low-tech. În timpul turului Low-tech, ne-am întâlnit în fiecare seară pentru a pune bazele Laboratorului Low-tech Pays de Lorient. Regiunea este bogată în locuri și factori interesați care lucrează zilnic la dezvoltarea soluțiilor low-tech. Acțiunile lor sunt diverse și complementare. Rolul Laboratorului Low-tech Pays de Lorient ar putea prin urmare, să fie:

- Mediatizarea inițiativelor și a soluțiilor Low-tech în general;
- Organizarea de ateliere de lucru Low-tech, schimburi și întâlniri în diferite locații;
- Încurajarea de proiecte comune.

Pentru a realiza acest lucru, Laboratorul Low-tech va trebui să aibă un rol de coordonare clar, atribuit.

Politica de informare în cadrul Consiliului Local Cork

În semestrul trei, Consiliul Local Cork a fost invitat la Grenoble de coordonatorii proiectului SSH-Centre. Proiectul se axează pe examinarea modului în care științele sociale și interacțiunea umană pot informa strategiile pentru a dezvolta inovațiile sociale, tranziția climatică și îmbunătățirea mobilității. Proiectul FEEL își propune să îmbunătățească cooperarea cu cetățenii prin intermediul strategiilor de implicare și a cunoștințelor dobândite din experiențele împărtășite în timpul fazei de învățare a proiectului și din colaborarea cu proiectul SSH-Centre. Strategiile economiei circulare, cum ar fi transformarea fluxurilor de deșeuri pentru a prioritiza materialele pentru reciclare sau bugetul participativ dezvoltat în Grenoble, sunt inovatoare și progresive în tranziția către un stil de viață conștient de resursele existente.

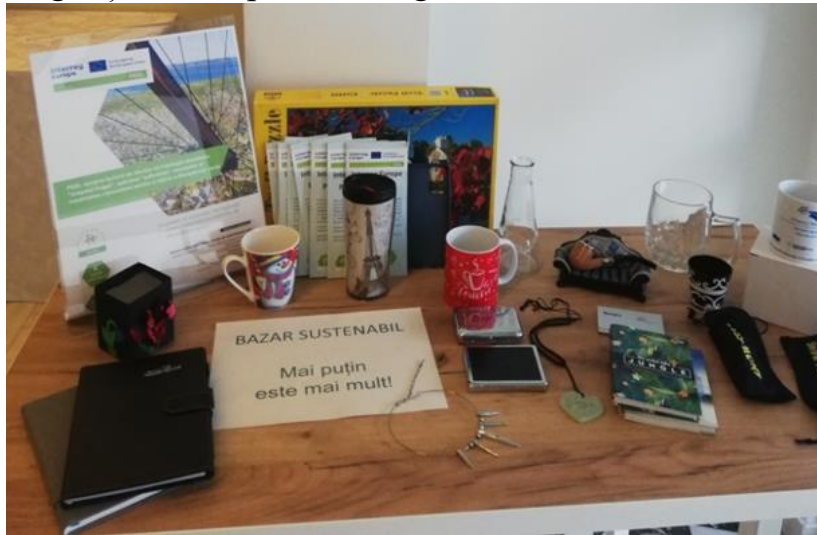
Pe baza cunoștințelor dobândite de la colegii noștri, partenerii de proiect din Besancon și de la reuniunea din Grenoble, Consiliul Local Cork a identificat resursele irosite generate în Cork în mai multe sectoare - construcții și demolări, textile, deșeuri organice inclusiv alimente, aparatură electrocasnică și materiale plastice. Inițiative circulare precum „Relove Paint” sau „Cloth Nappy Scheme” sunt acțiuni de succes care se desfășoară în Cork, dar se pot realiza și mai multe astfel de acțiuni prin facilitarea unei noi adoptări a circularității în oraș.

Implicarea cetățenilor va fi esențială pentru dezvoltarea abordării frugale în Cork, nu doar la nivel intern, ci și extern, pentru a spori beneficiile care pot fi obținute dintr-un stil de viață frugal și „suficient” în Cork. În iunie 2024, Cork a organizat a treia reuniune regională a factorilor interesați, invitând un profesor de științe sociale de la Universitatea College din Cork să vorbească despre cercetarea sa privind barierele sociale din calea tranziției energetice și implicarea familiilor vulnerabile care se confruntă cu sărăcia energetică.

Să devenim cetățeni ai unui Oraș Frugal

În data de 22 aprilie, în contextul marcării și celebrării anuale a Zilei Mondiale a Pământului – declarată astfel de către Organizația Națiunilor Unite, Primăria Municipiului Bistrița a organizat o întâlnire locală cu scopul de a prezenta proiectele europene implementate de municipalitate, care abordează teme din perspectiva Noului Bauhaus European și a Pactului Verde European. Proiectul "Orașe frugale prin Eficiență Energetică și comunități Low-tech" (FEEL) a fost promovat și au fost prezentate conceptul frugal și bunele practici frugale.

În timpul întâlnirii, grupul țintă format din reprezentanți aleși, funcționari publici, profesori și alți factori interesați au făcut schimb de informații privind conceptul de frugalitate și economia circulară. De asemenea, a fost organizat un bazar sustenabil sub motto-ul "mai puțin înseamnă mai mult", în cadrul căruia participanții au fost direct implicați, oferind obiecte mici pe care nu le mai foloseau, dar care puteau fi utile altcuiva.

Proiectul FEEL a fost premiat în cadrul celei de-a VIII-a ediții a Smart City Industry Awards - eveniment organizat de Asociația Română pentru Orașe Inteligente (ARSC), în data de 5 aprilie 2024, unde au fost acordate 39 de premii pentru cele mai revoluționare inițiative în domeniul dezvoltării urbane, sustenabilității și transformării digitale. Nominalizarea proiectului pentru premiu a fost importantă pentru Municipiul Bistrița, deoarece a asigurat vizibilitatea și recunoașterea abordării frugale ca o

nouă inițiativă care poate contribui la gestionarea crizei energetice. Acest eveniment a reunit oficiali guvernamentali, autorități locale, lideri de afaceri și experți din diverse sectoare.

În perioada 05 - 06 iunie, reprezentanții Municipiului Bistrița au participat la evenimentul de consolidare a capacităților cu tema "Cum poate fi transpusă abordarea frugală în politici publice proactive?", organizat la Besancon de Energy Cities. Acest eveniment a reprezentat o sursă de inspirație pentru municipiul Bistrița, în special exemplul orașelor Lyon și Besancon cu privire la modul de elaborare a unui plan de frugalitate și de abordare a conceptului frugalității în cadrul politicilor locale, dar și sesiunile tematice în care au fost prezentate proiecte și inițiative locale.

Ca exemple de bune practici de care Bistrița poate beneficia - turul inspirațional a fost de un real interes, în special pentru că bunele practici prezentate reprezintă inițiative care pot fi replicate în alte orașe și care implică comunitatea locală. Inițiative creative și inteligente, cum ar fi: „insula cu aer curat” din centrul orașului Besancon, unde o întreagă stradă a fost reproiectată pentru a-i reda funcția de piață publică pietonală, modelul de economie circulară din cadrul șantierul Arsenal, unde reutilizarea materialelor este o prioritate, sau urbanismul tranzitoriu al Asociației Hop Hop Hop - crearea de spații în clădiri neocupate unde oamenii se pot întâlni și schimba idei, - ne arată că este important să fi receptiv la idei noi și să te implici activ, ca municipalitate, dar și ca și comunitate, pentru a contribui la bunăstarea orașului tău.

Integrarea conceptului de frugalitate în Frederikshavn

Cel de-al treilea semestru al proiectului FEEL are o perspectivă generală de învățare de la partenerii noștri de proiect și schimb reciproc de bune practici, de experiențe în domeniul Low-tech și al frugalității - precum și un interes continuu și sporit asupra îmbunătățirii propriei noastre politici.

În martie, am participat la vizita de studiu din Cork, care a fost atât educativă, cât și plină de modele inspiraționale. Am remarcat în special modul în care principiile frugalității sunt încorporate în planificarea urbană în Cork și am văzut rezultatul acestui fapt la nivel de case noi și moderne, unde infrastructura, printre alți factori, este luată în considerare în planificarea noii zone, astfel încât locuitorii să nu aibă nevoie să se deplaseze cu mașina din cauza locației. De asemenea, lucrăm în domeniul planificării urbane în Frederikshavn și suntem foarte motivați să încorporăm perspectivele proiectului FEEL în planificarea noastră urbană.

Schimb de experiență și cunoștințe de la parteneri cu Primarul Kieran McCarthy, în cadrul vizitei de studiu din Cork.

Am participat la un eveniment foarte interesant de Consolidare a Capacității în Besancon. Am fost foarte mulțumiți de faptul că am putut să reluăm și să aprofundăm înțelegerea conceptelor de frugalitate și de low-tech ca fundamente ale activității noastre în cadrul proiectului FEEL, deoarece mulți dintre noi consideră că aceste perspective sunt dificil de diseminat în cadrul politicilor care apreciază tehnologia high tech și dezvoltarea ca fiind calea de urmat.

În Frederikshavn vom continua să încorporăm perspectivele FEEL în planificarea noastră urbană viitoare. În opinia noastră, aceasta este o modalitate de a crea un cadru în care cetățenii să aibă în viitor cele mai bune condiții pentru un trai zilnic în care este posibilă utilizarea resurselor nenecesare pe care le avem la dispoziție. Această abordare, în care lucrăm în mod specific cu planificarea urbană în contextul proiectului FEEL, va fi ulterior încorporată în politica noastră.

Influențarea instrumentului de politică - GOL (Garanzia di Occupabilità dei Lavoratori)

Regione Liguria a ales programul GOL (Angajarea garantată a muncitorilor) ca instrument de politică pentru proiectul FEEL. Măsurile sale sunt finanțate prin Fondul UE pentru Generația Viitoare și vizează înlesnirea tranziției muncitorilor pe piața muncii și combaterea șomajului. Programul este orientat către adaptarea competențelor muncitorilor la evoluțiile de pe piața muncii.

Obiectivul general este de a construi un model de politică integrată, intensificând existența fizică a birourilor de informare pentru a promova dialogul cu comunitățile locale cele mai fragile din punct de vedere socio-economic, care au nevoie, de asemenea, de acțiuni specifice și de formare privind sustenabilitatea mediului și utilizarea frugală a resurselor energetice. O altă necesitate este educarea tinerilor antreprenori în sectoarele verzi, ecologice, în special a categoriei NEET.

Proiectul FEEL va consolida legătura programului GOL dintre sustenabilitate și incluziune socială, prevăzând o definire a standardelor pentru noi profiluri profesionale, susținute de părțile interesate regionale. Alegerea Programului GOL pentru FEEL este dată de necesitatea de a se concentra și de a lucra mai mult la lipsa de specialiști specializați și instruiți în probleme de energie și sustenabilitate a mediului și de programe și metodologii definite pentru cursuri de formare axate pe frugalitate și energie. În data de 20 mai 2024, Regiunea Liguria a organizat o sesiune de formare cu sprijinul unor angajați din partea stakeholderului IRE - Agenția Regională pentru Energie, care a oferit concepte de bază privind consumul de energie electrică și gaze, sfaturi economice și sfaturi privind problemele de economisire a energiei (de exemplu, solicitarea de bonusuri sociale, cum să alegi în siguranță pe piața liberă, cum să te aperi împotriva ofertelor comerciale agresive, etc.) celuilalt stakeholder regional ARTE Imperia - Agenția Regională pentru locuințe publice. În acest fel, este posibil ca angajatorii ARTE să le furnizeze utilizatorilor de locuințe publice informații privind un mod de viață sustenabil.

Fundația pentru Climă și Energie València va implementa abordarea Orașului Frugal cu ajutorul informațiilor de la evenimentul de consolidare a capacităților din Besançon și prin activitatea locală

Evenimentul recent de consolidare a capacităților, care a avut loc în Besançon - Franța, în perioada 5 - 6 iunie, a reunit experți și reprezentanți din diferite orașe europene pentru a împărtăși cunoștințe și experiențe privind soluțiile low-tech și politicile energetice frugale. Delegația din València a fost formată din doi reprezentanți ai Fundației pentru Climă și Energie din Valencia, însoțiți de doi stakeholderi locali reprezentând cooperativele din Valencia care au legătură cu temele proiectului. Participarea acestora a urmărit să adune informații valoroase și bune practici care pot fi adaptate și implementate în València.

În cadrul Fundației pentru Climă și Energie din València, suntem încântați să valorificăm perspectivele și cunoștințele dobândite prin participarea la evenimentul de consolidare a capacităților din Besançon pentru a continua eforturile noastre de a implementa abordarea orașului frugal în Valencia. Evenimentul ne-a oferit strategii valoroase și bune practici pe care le putem adapta la contextul nostru local.

Unul dintre principalele noastre obiective va fi integrarea acestor cunoștințe în activitățile Birourilor Energetice și ale Observatorului Schimbărilor Climatice. Prin adoptarea de soluții low-tech și promovarea suficienței energetice, ne propunem să îmbunătățim serviciile oferite de birourile noastre, făcându-le mai accesibile și mai eficiente pentru comunitatea noastră. Acest lucru va contribui nu numai la reducerea consumului de energie, ci și la promovarea unei culturi a sustenabilității și rezilienței în cadrul orașului.

Un alt punct de referință recent pentru Fundația pentru Climă și Energie din València a fost organizarea întâlnirii părților interesate locale „València, Oraș Frugal”, o sesiune de discuții care a avut ca scop angrenarea stakeholderilor locali și a cetățenilor în principiile frugalității și ale vieții urbane durabile. Evenimentul din februarie a servit drept platformă pentru schimbul de idei și a explorat potențialele aplicații practice ale practicilor frugale în València.

Credem că prin aceste eforturi putem face pași importanți către un oraș mai frugal și mai sustenabil, asigurând o mai bună calitate a vieții pentru toți locuitorii noștri. Primul nostru pas în acest sens va fi actualizarea planului nostru de îmbunătățire a politicii FEEL pentru a reflecta aceste experiențe.

Frugalitate în dezvoltarea urbană - Strategii inteligente în Mazovia

În orașele care se dezvoltă rapid, gestionarea eficientă a resurselor, în special în contextul producției de energie și căldură, devine o problemă crucială. Tranziția către surse de energie mai mici și descentralizate, precum și dezvoltarea unei abordări raționale a gestionării resurselor secundare sunt esențiale pentru menținerea unor costuri acceptabile ale serviciilor municipale și pentru protejarea mediului. În acest context, colaborarea dintre orașe și furnizorii de servicii devine necesară, deoarece aceștia trebuie să își adapteze soluțiile la standarde mai sustenabile. Un aspect-cheie îl reprezintă principiul frugalității, care permite utilizarea eficientă a resurselor, minimizând impactul negativ asupra mediului, menținând în același timp eficiența economică și responsabilitatea socială.

Se constată că, conceptul de frugalitate este pus în aplicare în mod sistematic în regiunea Mazovia, cuprinzând diverse inițiative care vizează dezvoltarea durabilă a regiunii. Exemple ale acestor soluții includ:

- Construirea de stații de încărcare a vehiculelor electrice pentru turiștii care vizitează Muzeul Satului Radom din Radom;
- „VeloMazoviaPołudnie” - un traseu de biciclete de 166 km prin sudul Mazoviei;
- Modernizarea sistemului de iluminat exterior prin construirea unei instalații fotovoltaice la Spitalul Provincial de specialitate din Ciechanów;
- Inițiativa Green Mazovia (Mazovia Verde) - proiectul presupune amenajarea zonei din jurul sediului Ansamblului de Stat de Cântec și Dans Folcloric „Mazowsze” cu verdețură și infrastructură la scară mică. Proiectul include crearea unui loc de joacă interactiv și muzical pentru copii și stații de încărcare a vehiculelor electrice;
- Ocolirea „verde” a orașului Grodzisk Mazowiecki;
- „ZazielenMY” - ecologizarea pistelor de biciclete din municipalitatea Radzymin.

Sursa: oameni bucurându-se de umbra copacilor într-un parc cu vedere spre orașul New-York.
Diane Cook & Len Jenshel

Soluțiile menționate anterior au fost finanțate din Programul Fondului Regional numit Bugetul Cetățenilor din Mazovia (BOM, BudżetObywatelski dla Mazowsza), care reprezintă aplicarea „bugetării participative”, în care cetățenii votează pentru proiectele propuse pentru a se asigura că bugetul este alocat în mod democratic și cheltuit pentru ideile și soluțiile cele mai favorabile cetățenilor. Implementarea unor astfel de inițiative stimulează implicarea comunității, ducând la schimbări semnificative în regiunea Mazovia.

Influențarea Planului Energetic al orașului Överkalix

Agencia pentru Energie din Nordul Suediei a lucrat la îmbunătățirea politicii în cadrul Municipality Överkalix prin îmbunătățirea Planului Energetic al municipalității. Municipality Överkalix a stabilit recent obiective climatice ambițioase, vizând atingerea neutralității climatice până în 2035 - cu zece ani înaintea Suediei și cu cincisprezece ani înaintea UE.

Elaborarea Planului Energetic este crucială pentru ca Municipality Överkalix să atingă acest obiectiv climatic. Prin proiectul FEEL, Municipality Överkalix s-a inspirat din numeroasele bune practici ale partenerilor din proiect, care au jucat un rol semnificativ în îndrumarea municipalității către o abordare mai frugală în Planul lor Energetic.

Agencia pentru Energie din Nordul Suediei a oferit și va continua să ofere sprijin orașului Överkalix în îmbunătățirea Planului Energetic, asigurându-se că acesta include noile obiective climatice și conturează o strategie clară pentru atingerea acestora. Îmbunătățirile politicii au fost modelate de bunele practici observate la alți participanți, cum ar fi utilizarea bibliotecilor pentru a disemina informații și oferirea de instrumente de măsurare a consumului de energie, destinate cetățenilor.

În plus, Municipality Överkalix a împărtășit propriile sale bune practici cu alți parteneri de proiect. Interesul pentru inițiativele și exemplele din orașul Överkalix a dus la un angajament și mai mare în cadrul municipalității de a continua să lucreze la aceste probleme și de a contribui cu mai multe bune practici în viitor.

Ca pas următor, Municipality Överkalix dorește ca reprezentanții municipalității să se deplaseze în orașul Frederikshavn din Danemarca, pentru a afla mai multe despre activitatea lor în domeniul comunicării, al implicării comunității și al pășunatului oilor.

Comhairle Cathrach Chorcaí
Cork City Council

**AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA**

València
Clima i Energia

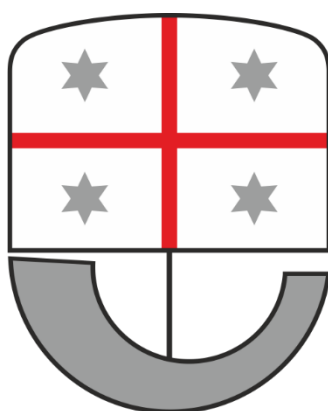
Energikontor
Norr

ÖVERKALIX
KOMMUN

ENERGYCITIES

REGIONE LIGURIA

MAE

Mazowiecka Agencja
Energetyczna

Contact:

Partener Lider:

Lisa Croyere – 0033 (0) 297212938

Manager Comunicare:

Patricia Tobin – frugalcitieseu@gmail.com

Secretariat proiect:

Mariagiovanna Laudani

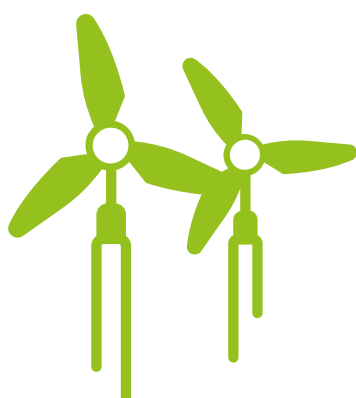
www.interregeurope.eu/feel

[FEEL Project EU \(@FrugalCitiesEu\) / Twitter](https://twitter.com/FrugalCitiesEu)

[FEEL Project EU | Facebook](https://facebook.com/FEELProjectEU)

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL